

בהסכמת המו"ל מווארשא. היינו ר' יודיל סג"ל ור' פתח' הארענבלאס שיחיו:
אם אחד מהשוכים לא יקבל ע"ע התקנות וסדר הזכיחה כג"ל ויפרד אי"ע מחביריו השוכים או אין רשאי לשו"ב חדש שיבוא לשחוט פה בשחטות עם השו"ב שלא להרוס האחדות ותקנות הזכיחה כג"ל:
אם יעבור א' מהשוכים או החותם אפילו על דבר אחד מהדברים הנ"ל או יהי מסולק מאומנהו לפחות על ששה שבועות כפעם הראשון ע"י המשגיח בלי כד"ל וכפעם השני' יחפטר ממשמרתו וזאת יהי עפ"י כד"ל כפי זילע המשגיח לפני הכד"ל. וכ"ז בתנאי אם יהי ע"ז רשיון הנומסלה יר"ה. ובאעפ"ה יום ב' תכל תרס"ה פעללעטוונא:

שמעון דובער נמו"ה אברהם ז"ל רב בשערדיץ.
 צבי יחוקאל מיכלאוהן אנד"ק פלונסק והגליל.
 שמואל שלמה זה"ר אברהם חונה בלוקאווא.

כשה לפי שיבואו עמו לעמק השוה. או שיקבל הרב מהשוכים סך שלשה רוי"כ בכל שבוע ושכנו. ואז לא ישלמו לו להרב עבור השאלות שיפסוק להם. והכריזה ביד הרב באיזה אופן ישלמו לו עבור טרחתו:
בכל עם שיבוא הרב מנאוידוואהר לפעללעטוונא וידרוש מהשוכים להראות לו את סכניהם הן קודם השחיטה הן לאחר השחיטה. או מחויבים להיות סרים לשמעתו. וזאת יהי עד שיבדר מפי כד"ל למי ש"ך ההשגחה על השוכים דפה. אם להרב מנאוידוואהר יען שכפר פעללעטוונא הוא בגליל שלו. או להכד"ל דעיר ווארשא אשר לפי דבריהם השגיחו עד כה בהשגחת השוכים וכימ"ט דפה:

יו ולפי ראות עיינו לר"ך שיהי פה עוד שו"ב א' חדש יען שהשחיטה פה רב מאוד עבור ד' שוכים. יתנהג ג"כ כפי הסדר של השוכים כפה ותקנת הזכיחה כג"ל והשו"ב החדש יתמה פה עפ"י הרב מנאוידוואהר

אזהרה גדולה להסיר מכשור.

כאשר נודענו כי רוב הווארשט הנאכל בערי מדינתנו נעשים בווארשא. וכן נודענו כי רוב הבשר הניקח לפאבריקי הווארשט בווארשא המה לא משחיטת בתי המטבחים דווארשא העומד תחת השגחת הכד"צ דווארשא דק משחיטת בתי המטבחים של חוץ לעיר בכפרים הסמוכים כמו פעללעטוונא. גראכאו ועוד. אשר אין שם שום השגחה על השחיטות ובדיקות דשם. והנה בשנה העברה היינו אנו הח"מ בתור ב"ד אודות בית המטבחים דכפר פעללעטוונא הסמוך לווארשא. ונשתוממו ונבהלנו מאד בהורענו את גודל המכשול והקלקלה בענין השחיטות ובדיקות דשם כי רבה העזובה. כי אין שם עליהם שום רב ומורה אשר יסירו למשמעתו. וובד"צ דווארשא אשר שמה על השוק יובא הבשר מתגוללים עמהם זה כמה אך אינם שומעים לקולם ואין בידם למחות מטעמים אשר אי אפשר לפורטם. והנה עשינו אנו ח"מ פסק ב"ד ותקנות קצעות אשר ע"פ יתנהגו השוחטים והקצבים. ועשינו עליהם למשגיח קצוע הרה"ג דנאוידוואהר הסמוך לשם תחת חסות הכד"צ דווארשא. אולם עתה כבר גלגלו עמהם זה יותר מי"ב חודש והשחיטות דשם לא זו שלא נתקנה רק נתקלקלה עוד יותר. ע"כ מצאנו חובה לנפשינו להודיע ולהזהיר את אחבי בכל ערי מושבותיהם בכל מקום שהם כל אשר איננו רוצה להתגאל בחשש נו"ט לבד יאכלו שוכ בשר ווארשט ובשר מעושן הנעשה בווארשא עד אשר יהי עליהם הכשר ותעורה על כשרותם מאת הכד"צ דווארשא יהי מאיזה פאבריק בווארשא שיהי. וזו אזהרה על הקינים סוחרי הווארשט בכל מקום שהם לבד יקנו מן הפאבריקין בלי הכשר. ועל הקינים האוכלים לבד יקנו עד אשר יראו להם הסוחרים ההכשר חתום מאת הכד"צ דווארשא הממונת על השחיטה והשגחת הבשר כשר שם. והכשר כזה צריך להיות בכל תיבת ווארשט בפני עצמה. או אז יהי ביד הב"ד להשגיח ע"ז שיהי בכשרות ואז ידעו ב"י מה הם אוכלים. ויאכלו עונים וישבעו ויהללו את ה'. ולמזהיר ולנוהר שלומים יתן ה' כמי נחר. וחי' יסיר כל מכשול מדרך עמנו: היום יום ב' ט"ב כסלו שנת תרס"ז לפ"ק.

שמעון דובער נמו"ה ז"ל אנד"ק שערדיץ.
 צבי יחוקאל מיכלאוהן אנד"ק פלונסק והגליל. שמואל שלמה זה"ר חונה בלוקאוואה.

הרב הגאון הגדול צ"ע מרן אל"הו חיים מייזל הגאבריק לאדון כתב ע"ד הג"ל מכתב ארוך. ומפני כי יארך הגליון. הננו מעתיקים בזה קיצור מלשוננו המהור הנצרך לתיקון הג"ל:

כבוד כר העומדים על משמרת הקודש לשמור דרך עץ החיים חיי עולם לגדור פרצת הדת בק' ווארשא יברכם ה':

א"ל שמועה כי באה תפ"ח כל לב איש הישראלי. קול קורא ולא יפסוק לאמר כי הבשר המובא מק' ווארשא וסביבותיה בשר פיגול הוא בלי שום השגחת רבני העיר כו'. כל ששומע כזאת תדאב לבו ונפשו. והנה אחר החר"ד נודעתי כי הגאונים הצדיקים אב"ד דק' שערדיץ וצ"ר. ויבדלו לחיים הרבנים דק' לוקאווא ודק' פלונסק שיחיו. ושם מפורש גאמר כי מאגפי ווארשא יצא ויוצאים המכשולים האלו. אוי לנו שכך עלה בימינו. ובעוד הנני מצטער על קהילת ד' ק' ווארשא אשר שכניה מכשילים אותה התכוננתי כי גם לי בעצמי נוגעת הרעה הגדולה הזאת כי גם ללאזו מגיעים הדברים. יען כי בשר רב כו'. לזאת הנני לבקש מכבוד תורתם יעשו נא למען המצוה הרבה הזאת על קהילת ד' ק' ווארשא אסורות ויראו אשר כל הבשר כשר כו' וכן הווארשטין המובאים משם לכאן יובא בתיבה והתיבה תהי חתומה בחתימת המשגיח של ב"ד ובחוף מכתב ההכשר יהי מבוואר כמה ווארשטין מונחים בה כו' ואעורר את כבודם להודיע לכל המקומות אשר ידעו כי מובאים לשם בשר וגם ווארשטין מווארשא שיהיו נוהרים לבלי לקנות הבשר והווארשטין רק כשהיה עליהם הכשר מאת הגאונים מורי הצדק בק' ווארשא הממונים על השגחת הבשר כשר שמה. וישלחו לשם העתק המסב"ד מהגאונים דק' שערדיץ ז"ל ודעמי. והנני כו' אור ליום ב' י"ג שבט תרס"ז לפ"ק:

אל"ה חיים מייזל אנ"ד דק' לאדון.

המוצאים לאור כנסת. מחזיקי הרתי בווארשא

מן החובה על כל רב בעירו להזהיר על הדבר. ולצוות להדביק זאת בב"כ וב"ם.

גם חסמנו שכל בשר אשר יבא מחוץ לעירנו לתוך העיר הוא באיסור גמור לאשר רבו המכשולות עי"ו. גם כל איש אשר ירע משכנו או כושאר בעה"ב שקונים לשחומי-חוקן. מחויב להודיע למו"צ דפה. שומן אינו בכלל. אבל דאר מלייש ורזרע קישקעלעך המה בכלל האיסור הנ"ל.

גם מזחירים אנחנו מען זאל נישט קויפן שומן המוכא לכאן בלי הכשר. וההכשר יראה המוכר לפני מו"צ דפה, ובטחנו שכל אשר נגע יראה ה' בלבו ישמע לדברינו אלה ובזכות זה השי"ת ישמרתו מכל רע תמיד :

פה ווארשא יום ג' אלול בת"ר לפ"ק.

הק' רוב בעריש מייזש מופ"ק ווארשא. הק' ישע"י מושקאמ מופ"ק פראגא. הק' יצחק מאיר בהרני מורי ז"ל אלטר. הק' יעקב בהנוט מו"ה יצחק ז"ל געזונדהייט. הק' יהודא ליבוש. הק' נתן במו"ה רובער ז"ל. הק' מאיר במוהר"א מו"ל מפראגא. הק' יעקב מאיר ישורון. הק' שמואל זנוויל במוהר"ו ז"ל.

הנה זאת לשון הכרוז משנת כת"ר, כתר כתר לבוראם או להציל עם ישראל הק' מלהגאל במאכלות אסורות ושח"ק. ואם כי כמעט נשכחו דבריהם חקדושים, דברי רבותינו בי דינא רבא דפה ווארשא. הקדושים אשר בארץ המה, ארצות חחיים חיי הגצה, הלא דבריהם כגחלי אש בוצרים גם היום, כי דברי חכמים כדברנות כמסמרות נטועות בל ימוטו עולם ועד, זכותם יגן עלינו מעתה לשמרתו מכל חטא ועון מעתה עד עולם. ודי לנוהר ולאשר אינו נוהר עוד, אנו את נפשינו הצלנו :

בחודש כסלו התרס"ז מה ווארשא.

סימן כו.

בשם ה' ג' ב"ב ז"ג למביי תרע"א לפ"ק פלונסק.

שו"ר לכבוד יד"ג הרבני המופ"ג ושנון וכו' מ' יצחק מאיר הל"ו נ"י גערנאט בק"ק לאדו יע"א :

מכתבו וקונטרסיו מס' אגרא דבי הלול"י קבלתי. וע"ד מבוקשו שאשאל לו איזה הערות. האמנם טרדוהי מרובים מאוד. עכ"ז למטן כ' החביב לי ארסוס איזה דברים אחת הגה ואחת הגה :

(א) **בענין** שנהגין לשבר כלי חרס בעת התנאים. כ"ב י"ל הטעם עפ"י חו"ל הובא ברש"י ויל"א (ל' כ"ג) בפ' אהף אלקים את חרפתו. כל זמן שאין לאשה בן אין לה במה לתלות סרחונה משיש לה בן חולה בו. מי שבר כלי זה בך וכו'. ולהורות דאין אשה אלא לבנים (תענית דל"א) שוכרים כלי חרס לומר דיהי' לה בני לתלות. ועיין נפ"מ אר"ה ס"י תק"ס סק"ד במ"ז מה שמביא בשם א"ר אבות ז' בשם מו"ט בעטם שברית קדירה בכתיבת תנאים כדי להבהיל שלא יהא השמחה במלוואה ולזכור בחורבן. וכ' שס לשבור תחת החופה כוס שלם ואין בזה משום בל תשחית כיון שטועין לרמוז מוסר למטן יתנו לב. ומש"כ בתנאים שטועין להבהיל ולמטע השמחה ראוי ליקח קדירה שבורה חרס מהרסי האדמה לשבור. ע"ש. ולדברינו גם בתנאים הוא לרמוז מוסר דאין אשה אלא לבנים ואולי אין גם בזה בל תשחית. ע"ד רמ"א יו"ד ס"י רע"ח מהר"ן פ"ק דע"ז בנעז דשורפין על המלכים. ועיין בחו"ט ע"ז ד"ה ועיין בשו"ת אוריין תליתי ס"י כ"ב לענין שנהגין בהילולא דרשב"י בל"ג בעומר לשרוף בגדים יקרים ועיין במשנה דמדות (פ"ה) איש הר הבית ה"י מחור על כל משמר כו' ניכר שהוא יסן כו' רשות ה"י לו לשרוף את כסוהו. ובתפ"א שם העיר הא איכא בית ע"ש. והארכתי בזה מש"ס תענית (דל"א) וקראו אותו היום יום חכר מגל. וברש"י שברית הגרון שפסקו מלחטוב עלים למערכה. ולכאורה למה שברו הגרון ולא חששו משום ב"ת וכבר נדפס בשמי בס' דבר בעתו ח"א (דף ק"מ ע"ב) ואכמ"ל. ובס' תולדות אהרן בליקוטים מביא בשם הבעש"ט הק' ז"ע הטעם דבשעת שידוכים שוכרים כ"ח כי א"א לקרוע התנאים ככלי חרס אחר שנשבר אין לו תקנה. ובעת נשואין כלי זכוכית דלאחר נשואין יכול לפיטרה ע"י גט דוגמת כ"ז שאעפ"י שנשבר יש לו תקנה. ובל"ח ברכות כח הטעם לשברית כלי זכוכית רמוז שאדם דומה בכל דבר לכלי זכוכית

שירתו מן העפר כמוהו. וכי נשצרו יש להם תקנה גם האדם כי נשצבר ע"י פשעיו יש לו תקנה בתשובה. וגם שאין לכן טהרות במקוה כך האדם אם נטמא בעונותיו ח"ו אין לו שום טהרה רק שברית רוחו כמ"ש לב נשבר וגדכה אלקים לא תבוה. גם י"ל שרמו כמו שהכ"ז שהוא כלי חסוד ועיקר יצירתו ועשייתו מעפר ושדירתו זהו מיתחו. כן האדם הוא מזכר היצורים נולד מעפר ועומד למיתה תמיד להיות עפר. וכמו שהכלי זכוכית יש לה תקנה להיות חוזר ונעשה כלי כן האדם אם ייטיב מעשיו יש לו תקנה בתחיה"מ להיות חוזר ונעשה אדם ע"כ. ועתה כ"ל ע"ד שכ' המלבי"ם (רוח ד' ו') מביאים חבית וכו' ומשברים וכו' ובכתובות (דכ"ח). א"כ ע"י שברית רמוז שקלץ פלוני האב מהקנין שה' לו בכחו. וע"כ יעווב וכו' ודבק וכו' כי זהו נעשית קנין הבעל ונכנסת ברכותו והבן. וה ענין הרנוז ומשבר הכ' ברש"י חיי הובא לקמן (דל"ה ע"ב) בהג"ה שלי :

(ב) **מש"ב** בש"ס סוטה ד"ב שא"ל בה פלוני לפלוני. ולא בה פלוני לכן פלוני. או פלוני לפלוני. י"ל כיון דארז"ל (פסחים דמ"ט ע"ב) ח"ר לעולם ימכור אדם כו' וישא בה ח"ח כו' לכן לגבי דידה מדקדקין בה מי היא :

(ג) **מש"ב** בענין ש"ס ברכות (ד"ח) במערבא כי נסיב כו' מלא או מולא. כ"ב עיין מה שפ"י בזה בס' אשיקי יהודה הובא בס' חיקון משה ח"א לנשואין אות י"ז י"ח. ובאות ל"ג דפס"ח. ובס' משמרת אלעזר פ' ויל"א. ובס' ליקוטי חכר ח"א לברכות ד"ח. ומש"כ שם דדוקא בצעברא משום דבחול' עסקו בתורה ואח"כ נוסאין אשה וממילא לא ינוח שבת וכו' כבר קדמו הגאה"ק מרחיד"א ז"ל בפתח עינים לברכות שם :

(ד) **בענין** חתן שמולכין אותו לביהכ"ס בשבת שקודם החתונה עיין בפירקי דר"א פ"ז ראה שלמה שמדת גמ"ח גדולה לפני המקום. וכשכנה בהמ"ק בנה שני שערים אחת לתנים וכו' משתרב ביהמ"ק התקינו שיהיו חתנים הולכים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ואנשי המקום רואים את החתן ושמיים עמו וכו' ומברכים אותו נמלא כל ישראל יולאין בגמ"ח :

(ה) **בזמר** מי בן שיה שושן חומים הוא יברך כו'. י"ל ע"ד חו"ל (סנהדרין דל"ז ע"ה) סוגה בשושנים באעניו בסוגה של שושנים לא יפרטו בןן פריות כו' החורה העידה עליו סוגה בשושנים כו' וברש"י שם וזה שושן חומים נשכר זה יברך וכו' וכן ארז"ל כששנה אדומה ראיתי מיד פורש וזה כנ"ל והבן :

מודעה רבה

מאת בנסת „מחזיקי הדת“ בווארשא.

פיר עסען חיר פלייש. ניט פּרעגענדיג פון וואַגען זיא פלייש איז, פּערלאַזניכדיג אויף דעם פליישער. דאָס בריינגט דאָס עס ווערען היער אויסגעגעסען פיל אַקסען, קעלבער, שעפּטין, אויך עופות, וועלכע ווערען געשאַחטין דורך שוחטים וואָס האָבען אויף זיך קיין שום השגחה פון קיין שום ב"ד בעולם, גם אויך אַזעלכע וואָס אויך ניט די שוחטים זאָגען פּער, נור וועלכע די קצבים זעלבסט זאָגען פּער ור"ל. (עס איזט שוין היער אויך פּערקויפט געוואָרען פּערד לעבער פיר רינדער לעבער, און אויך חלב דאורייתא פיר שמאַלץ), אַזאָ נאַכלעסיגקייט אין מאכלות אסורות איז א גרויסער חילול השם, א ממשול גרול פאר ויך און פאר אנדערע, כּמובן. דאָרום זענען מיר מודיע אַז ווער עס וויל זיין בעזיכערט אַז ער עסט פּער פלייש, און געהמט ניט אין די 3 יאָטקעס והיינו די פלייש גאַזאַרען גענשא 4. פּראַנציש-קאַנער 19. טוואָרדא 11. זאָל קויפּען פלייש נור אין די געוועלבער, וועלכע האָבען אַ הכשר פון ב"ר אויף זייער נאָמען, און אַכטונג געבען אויף דעם חודש אין דעם יאהר פון הכשר. די געוועלבער וועלכע האָבען הכשרים ווערען אויסגעזעהן דורך משגיחים עס זאָל דאָרט ניט קומען קיין אַנדער פלייש נור היגע, וועלכע שטייט אונטער השגחת הבר"צ. און עס זאָל זיך אַבגיסן אין דער צייט כּדין. מען זאָל וויסען אַז די מורי הוראָה יצ"ו געהמען פיר דעם הכשר קיינע געלד ניט, און חוץ די 10—15 קאפּ וואַכענטליך וואָס קאָסט דעם פליישער אויף די הוצאה פון די משגיחים, קאָסט איהם דער הכשר גאָר ניט, און די פליישער וועלכע האָבען ניט קיין הכשר ויהיו מי שיהיו, אפילו דיא יהסנים/ איז נור וויל זיא ווילען האַנדלען מיט פּרעמדע פלייש אויך, וועלכעס עס איז אויף זיי אויסער זעס איסור פון שחטי-חוף וועלכעס איזט שוין לאַנג אונטער געשריבען באיסור גמור פון אַלע גדולי עולם ובתוכם גם גדולי וואַרשא בדרך שלמנינו זכרם לברכה. זאָ וויא עס איזט צו זעהן אין כּרוז פון שנת כתר וואָס מיר זענען דאָ מעתיקן. קען מען אויך ניט זיכער זיין מיט זיא פון חשש גבילה וטריפה ר"ל. די לנזהר :

וכמה גדולים דברי חכמים וויא גרויס זענען די רייד פון די חכמים חכמי הדורות שלפנינו ברוך שבחר בהם ובדבריהם. זיא האָבען געזעהן פּאַראויס דעם ממשול וואָס קען אַרויס קומען פון שחטי-חוף, און זיא האָבען געלייגט אַ איסור וחרם חמור ניט צו ניצן קיין שחטי-חוף. נור וויל דיא זאָך איז דאָ היער נתפרץ געוואָרען וויל דער עולם האָט זיך איין גערעדט אַז דאָ אין וואַרשא איז ניטא דער איסור, איז מען געקומען צו די אַלע ממשולים כּזכר, ה' יכפר בעד, דערום האָבען מיר געפונען פיר גלייך דאָ מעתיק צו זיין דעם כּרוז פון שנת כתר בחתימות יר כל רבותינו נוחי נפש זללהיה אין יענער צייט ואשר היה מונח חחי הגביר הנכבד ר' נחום שפיגיל גלאס בין הכתבים של אביו ז"ל הרב המנוח ר' נתקא ג"ע מר"צ דפהו פון וועלכען עס איז צו זעהן אַז דער איסור שחטי-חוף איז דאָ היער נאָך פון לאַנג :

וזה לשון הכרוז אות באות :

בעזה"י

מודעה מבר"צ דפה.

לאשר נתברר לנו דאס עס טראגען ווייטער ארום אנשים בשר למכור בחוקת כשר והוא טרפה, וכבר נכשלו הרבח בע"ב דפה באיסור אכילת טרפות אשר ידוע חומר האיסור לכל ישראל, לזאת מחויבים אנחנו להודיע עוד הפעם לכל אנשי עירנו עס זאָל קיינער נישט קויפּען קיין פלייש בייא קיין שום מענש נאר אין דיא יאָטקעס הכשרים הקבועים פה, אויך זאָל קיינער נישט זאָגען דאָס אויף דעם מענש מען זיך סומך זיין הגם ער קאן דעם מענש *). עס איז איין איסור גמור צו קויפּען נאָר ביאָטקעס, היינו הן אליין הן ע"י גליח וואָס הבע"ב שיקען קויפּען נישט בייא דיא וואָס קויפּען פריהער און ברענגען דער נאָך לבעה"ב יהיח מי שיהיה :

גם נתברר לנו כמה ממשולים ממוכרי אווזות שחוטות שמכרו אסורות בחוקת כשרות. ע"כ מזהירים אנחנו ג"כ באזהרה גדולה לכל אחבי דפה מען זאל נישט קויפּען בייא קיין שום מוכר אווזות קיין גאַנז נור אַז דיא גאַנז וועט זיין גיחתמת בחותם שניתן להשוחטים וכן אינדיקיס זאָלען ג"כ זיין גיחתמת בחותם אצל המוכרים **):

י) דא עקא, דער גאַנצער ממשול איז באמת גיז היינט, איבער דעם וואָס פיל פּערלאַזען זיך אויף זייערע יחסנים פליישער, און זאָגען „בייא איהם איז ניטא וואָס צו שרעקען זיך, בייא איהם מען געהמען אַן אַ הכשר אויך, איך נעם שוין בייא איהם אַ סך יאהרען“. אָבער מען איז שוין גוט דערגאַנגען אַז אויף דעם סמך איז טאָקי דוקא ביי דיא יחסנים אין די געוועלבער שחטי-חוף מכל המינים, עס איז אויך זיך נישט צו פּערלאַזען אויף די עדות פון די מנקרים אין דעם. וויל זיא זענען אנוסים און נגענים בעדותם, ור"ל.

י) מיר האָבען דאָ די גילעגעהייט פּאַרלייגן דעם היזיגען יעצטיגען ב"ד יצ"ו. אַז איבער די ממשולים וואָס איז יעצט ווידער געוואָרען מיט די עופות דאָס עס שעחטין פיל שוחטים שלא ברשות אין די קעלערס און עס ווערט געבריינגט עופות פון דער גאַנצער וועלט ניט וויסענדיג ווער די שוחטים זענען, וואָלט יעצט אויך גלייך גיווען איינאָרדיגען עס זאָל זיין בלאָמבעס אויף יעדער עוף. און אַלע וועלכע ווילען עסען אַ כשר שטיקעל עוף זאָל געוואָרניט זיין ניט צו קויפּען קיין שום עוף סיידן עס זאָל זיין אויף דעם בולעק אַ בלאָמבע פון די שוחטים פון די כעחט היזער.

גם איז כען כודיע אַז יעדער אין דער היים זאָל גוהר זיין אַז ער שיקט שעחטין איין עוף זאָל ער אַנזאָגין אַז דער שליח זאָל ניט גיין אין קיין אַנדער אָרט נור אין די גלאָוונא יאָטקעס וויל נאָר דאָרט שטייען די שטאָרט שוחטים, נאויב ער וויל קען ער אַנזאָגין אַז ער זאָל בריינגען מיט אַ בלאָמבע, די בלאָמבע קאָסט גאָר ניט. אויף דעם עוף וואָס האָט געשאַחטין אַ שוחט שלא ברשות ב"ד איז אויף איהם אַ שאלה.